

ข้อเสนอแนวความคิด

การพัฒนาการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม
จังหวัดนครนายก

โดย

นายชัยยพล กนกวัฒนเลิศ
ตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ตำแหน่งเลขที่ 566
กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

เพื่อเสนอขอประเมินผลงาน
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่ 566
กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายก
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนวความคิด

ข้อเสนอแนวความคิด/วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ของ นายชัยยพล กนกวัฒนเลิศ

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ 566
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายก

เรื่อง การพัฒนาการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายก

1. หลักการและเหตุผล

ในอดีตการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปลักษณะต่างหน่วยงานต่างดำเนินการ ไม่มีเอกภาพ ขาดการบูรณาการ และไม่มีหน่วยงานหลักทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพ ในการปฏิรูประบบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีหน้าที่เกี่ยวกับการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจะต้องส่งเสริมและเร่งฟื้นฟูความสมบูรณ์ของดินและน้ำของชุมชนและสิ่งแวดล้อม เสริมโทรมของมลภาวะ เพื่อคืนสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับคนไทย ทั้งนี้การขับเคลื่อนโดยการดำเนินการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ต้องอาศัยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) ซึ่งเป็นผู้แทนของกระทรวงฯ ในส่วนภูมิภาคทำหน้าที่ในการรับนโยบาย หรือแผนงาน ไปสู่การปฏิบัติ ภายใต้ภารกิจที่กำหนด

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายก เป็นหน่วยงานภูมิภาคที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(สป.ทส) และมีผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก เป็นผู้บังคับบัญชาระดับจังหวัด รับมอบนโยบายและภารกิจจาก สป.ทส. ผ่านทางผู้ว่าราชการจังหวัด หรือสั่งการ โดยตรงจาก สป.ทส. ส่วนกรมต่างๆในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะมอบภารกิจผ่านทางผู้ว่าราชการจังหวัด หรือประสานงานกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายกซึ่งครอบคลุมหน้าที่ทุกๆด้านของกระทรวงฯ รวมไปถึงการตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษ การประสานให้คำแนะนำการควบคุมมลพิษ และการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายก ได้มีส่วนร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น กรมควบคุมมลพิษ

ศูนย์บริการประชาชนโดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ หน่วยงานอื่นๆ เช่น จังหวัด ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ในการดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาในเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม มาอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งมีแนวทางที่ชัดเจนสำหรับใช้เป็นบรรทัดฐานในการนำไปประยุกต์ใช้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงเห็นควรจัดทำแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดขึ้น

2. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอแนะ

2.1 บทวิเคราะห์ : แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

2.1.1 แนวทางตรวจสอบแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม

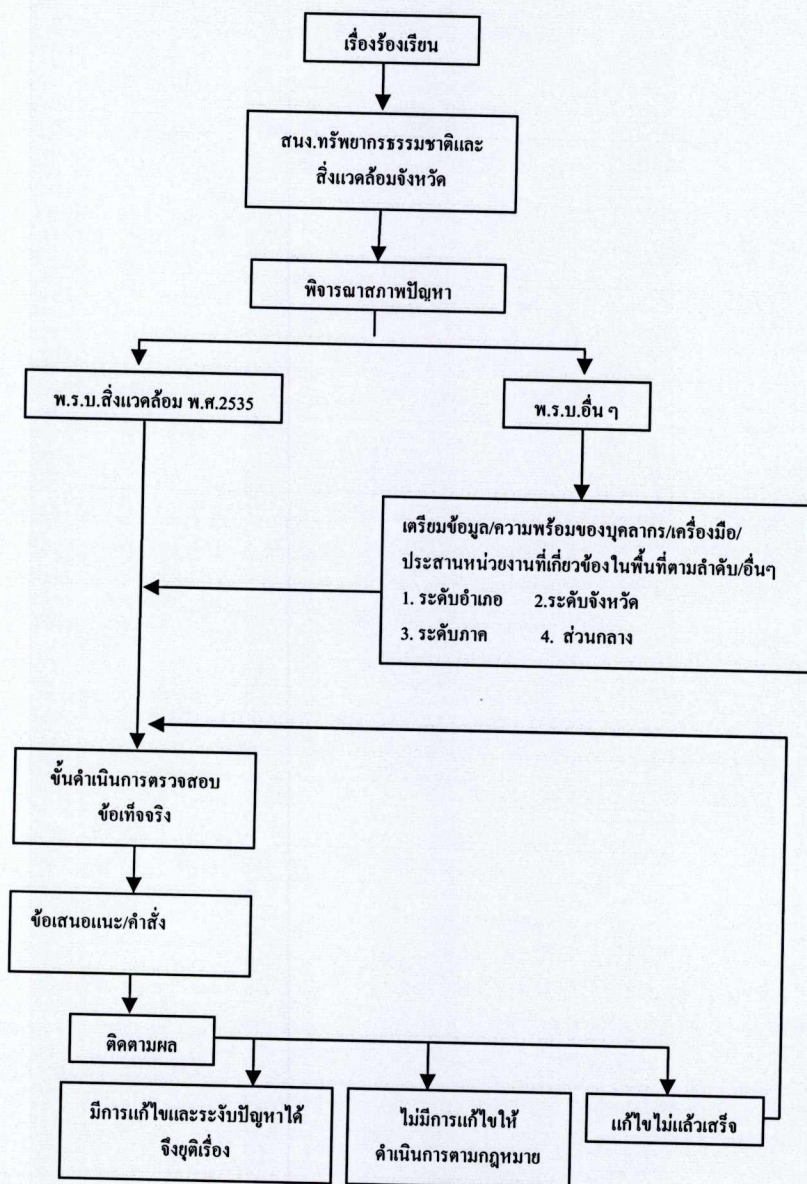
ปัจจุบันผู้ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทางออกหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน มีวิธีหลายวิธี การร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน เป็นอีกช่องทางหนึ่งซึ่งประชาชนเลือกใช้เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น โดยอาศัยกลไกของรัฐที่มีอยู่ในปัจจุบัน ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะเข้ามาตรวจสอบ และดำเนินการเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการปัญหาเหตุร้องเรียน เริ่มต้นในพื้นที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล) ในกรณีที่เกิดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ สามารถร้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมดำเนินการแก้ไข ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานด้านวิชาการ ได้แก่ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (พนักงานเจ้าหน้าที่) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานประมงจังหวัด เป็นต้น

สำหรับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานหนึ่ง ที่มีหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในเบื้องต้นเป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ถ้าเกินขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหา

สามารถขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคและกรมควบคุมมลพิษตามลำดับ วิธีการตรวจสอบแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม มีขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่การเตรียมการ การตรวจสอบและสรุปผลการตรวจสอบตลอดจนข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข ดังนี้

รูปที่ 2.1 ขั้นตอนวิธีการตรวจสอบแก้ไขเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม

2.1.2 ปัญหาในการดำเนินงาน

ในการตรวจสอบ แก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายก จะปฏิบัติงานในฐานะของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ โดยปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียนจะต้องเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกกำหนดให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องถูกควบคุมตามมาตรา 68 หรือมาตรา 69 ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ซึ่งเรื่องร้องเรียนโดยส่วนใหญ่ที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายกได้รับไม่เข้าข่ายแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องถูกควบคุมตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนได้เอง จำเป็นต้องประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อร่วมตรวจสอบและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งในบางกรณีหากเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานอาจทำให้การแก้ไขปัญหาเกิดความล่าช้า โดยในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาอุปสรรคและความยุ่งยากในการดำเนินการ ดังนี้

(1) เรื่องร้องเรียนที่ได้รับส่วนมากมักเข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญตาม พรบ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ หน้าที่รับผิดชอบโดยตรง แต่ผู้ร้องเรียนมักจะร้องเรียนมายังหน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด รวมไปถึงศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด เนื่องจากมีความเข้าใจว่าปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทุกเรื่องนั้น หน่วยงานสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินการแก้ไขได้ และสามารถสั่งการผู้ก่อมลพิษให้ปรับปรุงแก้ไขส่วนที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษได้

(2) ขาดการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือการดำเนินการแก้ไขปัญหา ช้าซ้อนกันระหว่างหน่วยงาน

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดแคลนบุคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์ในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน

(4) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำผิดด้านสิ่งแวดล้อมยังมีข้อจำกัด และเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ

(5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ ยังขาดแคลนบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม เครื่องมือ และอุปกรณ์

2.2 แนวคิดเพื่อพัฒนางาน

การพัฒนาการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายก สามารถนำไปใช้ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากการดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจในบทบาท และอำนาจหน้าที่ ทั้งในส่วนของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายก และของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ รวมทั้งทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้อง

แนวคิดในการพัฒนาการดำเนินการแก้ไขปัญหาร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายก มีดังนี้

- (1) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมขึ้น ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด ฯลฯ เพื่อการทำงานเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบและให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อนของงานที่เกิดขึ้น
- (2) พัฒนาศักยภาพของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม
- (3) การประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานต่างๆรับทราบถึงอำนาจ หน้าที่ และสร้างความเชื่อมโยงของข้อมูลระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค กับจังหวัด และท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการประสานงานในการแก้ไขปัญหา
- (4) พัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความสามารถในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหามลพิษเบื้องต้น รวมทั้งกลั่นกรองเรื่องก่อนส่งให้หน่วยงานระดับอำเภอ จังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป
- (5) เสริมสร้างศักยภาพให้กับเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง และติดตามตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่ของตนเอง
- (6) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษ ข้อมูลคุณภาพน้ำ ข้อมูลคุณภาพอากาศ ฯลฯ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการแก้ไขปัญหามลพิษ

(7) พัฒนาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และอื่นๆ ให้มีความพร้อม เช่นอุปกรณ์ ที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ หรือการเก็บตัวอย่างด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอุปกรณ์ภาคสนามที่จำเป็น เช่นเครื่องวัดพิกัดทางภูมิศาสตร์ (GPS) หรือกล้องถ่ายภาพ เป็นต้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(1) หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนประชาชน รู้จักและทราบถึงบทบาทหน้าที่ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครนายก ในการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

(2) การดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนครนายก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งมีแนวทางที่ชัดเจนสำหรับใช้เป็นบรรทัดฐานในการนำไปประยุกต์ใช้ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) เกิดการบูรณาการงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

(1) การดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนครนายก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว ทันตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้

(2) ผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจในการดำเนินการแก้ไขปัญหา

ลงชื่อ..... ชัยยพล กนกวัฒนเลิศ ✓

(นายชัยยพล กนกวัฒนเลิศ)

ผู้เสนอแนวคิด

..... 26 / ๓๕ / ๕๔ .....

